

Konferencja
Naukowo-Techniczna
Miasto i Transport

2025

Problemy związane z wdrażaniem zrównoważonej mobilności miejskiej w Warszawie

Tomasz Dybicz

Warszawa 8-9.05.2025

Idea zrównoważonej mobilności

W latach 90-tych ubiegłego powstają pierwsze polityki transportowe w Krakowie (prof. Andrzej Rudnicki) i w Warszawie (prof. Wojciech Suchorzewski). Hasłem, który im przyświecał był **rozwój zrównoważony**.

W kolejnych latach dochodzą kolejne miasta, polityki transportowe zaczynają ewoluować w polityki mobilności, aż aktualnie mamy powszechnie uchwalane SUMP-y, czyli Plany **Zrównoważonej Mobilności Miejskiej**.

No właśnie, ale co to jest ten rozwój zrównoważony, czy zrównoważona mobilność?

Właściwie nikt tego do końca nie wie.

Ponieważ nie ma żadnych kryteriów, które umożliwiałyby określenie czy dany projekt jest projektem zgodnym z ideą rozwoju zrównoważonego czy zrównoważonej mobilności.

Nie ma też audytów projektów, czy ich realizacja przyczyniła się do osiągnięcia zakładanych celów.

Czym są SUMP-y - Ministerstwo Infrastruktury - Portal Gov.pl

SUMP (Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej) jest strategią długoterminową, nastawioną na zapewnienie dobrego dostępu do celów podróży i usług, zawierającą również plan wdrożenia.

W tej powyższej definicji nie ma nic z koncepcji **zrównoważonego rozwoju**

która zakłada **równowagę** między trzema kluczowymi aspektami:

ekonomicznym, społecznym i środowiskowym

Oznacza to, że **zaspokojenie potrzeb obecnego pokolenia**

nie powinno zmniejszać szans na zaspokojenie potrzeb przyszłych pokoleń.

Zrównoważony rozwój promuje **solidarność międzypokoleniową** oraz **aktywne włączenie wszystkich grup społecznych** w procesy rozwojowe, co pozwala na czerpanie korzyści ze wzrostu gospodarczego.

CZY TRANSPORT W WARSZAWIE JEST ZRÓWNOWAŻONY ???

**Gdy brakuje obiektywnych kryteriów
pozostaje**

SUBIEKTYWNA OCENA SYTUACJI

Obiektywnie ...

widać zmiany na lepsze...

...do części z nich już się przyzwyczailiśmy i są dla nas oczywiste !

Ale są też ciągle nie rozwiązane

i

nawarstwiające się problemy...

Popatrzmy chwilę np. na funkcjonujący węzeł przesiadkowy Młociny, czy wpisuje się on w idee rozwoju zrównoważonego

1. Ogromny betonowy parking P&R, którego nie powinno być, nie tylko w Warszawie ani nigdzie
2. Ogromne dystanse do przejścia, nieprzyjazne dla przesiadek nawet dla osób bardzo sprawnych
3. Duże straty czasu dla autobusów i tramwajów na archaicznym typie skrzyżowania

Jakie są zamierzenia dla tego miejsca?

Przykrycie betonowym sarkofagiem w postaci przedłużenia TPM do S7. W tym miejscu pojawią się jeszcze słupy i filary wiaduktów, które dodatkowo pogłębia istniejące problemy

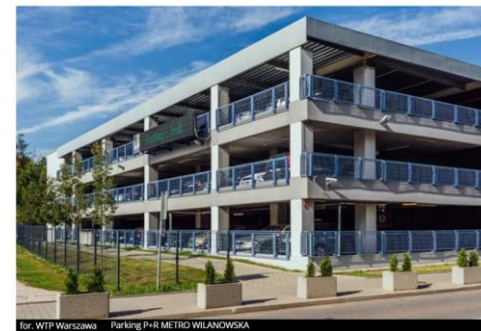
Projekt przedłużenia TMP został już wybrany w lutym 2025 r. !!!!

Ale też inne projekty budzą trochę obawy, czy tramwaj na Zieloną Białotłękę musi pociągać za sobą tak **dużo betonu i zajmowania zielonej powierzchni ???**

Czy budowa **ogromnego betonowego parkingu P&R** na Bródnie nie będzie kolejnym przypadkiem wypaczenia idei zrównoważonego rozwoju ???

Metro Bródno będzie miało swój własny parking P+R

Dodatkowo

GDDKiA traktuje drogi krajowe przechodzące przez Warszawę jak eksterytorialne korytarze— **tak stanowią przepisy, ale czy słusznie ???**

1. Zbyt duże prędkości pojazdów jak na odcinki o dużej mieszance typów ruchu, natężenia ruchu, zastosowane odstępstwa
2. Brak pasów awaryjnych na długich odcinkach

Ograniczenia prędkości zwykłymi znakami potęgują tylko problem bezpieczeństwa.

Jest tak zawsze, jeżeli droga prowadzi intuicyjnie kierowców do jeżdżenia z większymi prędkościami niż zastosowany limit.

Rozwiązanie

Projektowane jest jeszcze gorsze rozwiązanie

Nowy wylot drogi ekspresowej z Warszawy, S7 to w istocie

**jeszcze większe prędkości pojazdów, jeszcze
więcej przeplatania, jeszcze większe korki i
jeszcze więcej wypadków !!!**

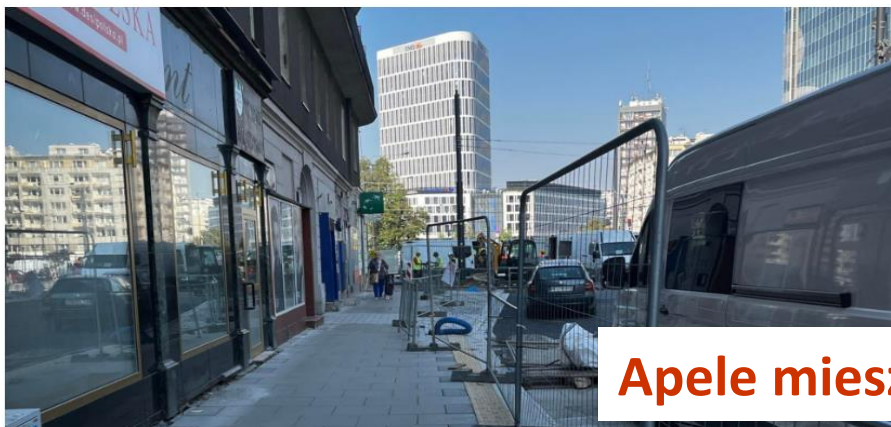

Ciągły opór i bariery przed stworzeniem pełnych ciągów rowerowych pomiędzy między dzielnicami !!!

Mieszkańcy od dawna apelują o ścieżkę rowerową na Puławskiej

Problem braku ścieżki rowerowej wzdłuż mokotowskiego odcinka Puławskiej wraca jak bumerang. Mieszkańcy od dawna zwracają uwagę na główne problemy komunikacyjne, które wynikają z obecnej organizacji chodników. Obecnie rowerzyści mogą przemieszczać się ulicą, jednak nie jest to do końca bezpieczne, a szczególnie w godzinach szczytu. Mogą również jeździć po chodniku, jednak to generuje kolejne problemy. **Droga dla pieszych jest dosyć wąska, ma około 2,3 m szerokości**, więc mieszkańcy mają często problem, żeby swobodnie wyminąć się z osobą idącą z naprzeciwka, a co dopiero, gdy w ruchu uczestniczą rowerzyści. Przemieszczanie się Puławska jest szczególnie trudne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i rodziców z wózkami.

Miesiąc temu działacze z "Przyjaznej Puławskiej" opublikowali petycję, w której przede wszystkim apelowali o uwolnienie chodników od parkujących samochodów i budowę infrastruktury rowerowej łączącej drogę dla rowerów kończącą się na ul. Dolnej z kontynuacją drogi rowerowej od ul. Goworka w kierunku pl. Unii Lubelskiej. Pod tymi postulatami podpisało się ponad 800 mieszanek i mieszkańców.

Apele mieszkańców nieskuteczne od wielu lat

[Źródło: Ścieżka rowerowa wzdłuż Puławskiej. Czy mieszkańcy będą zadowoleni z nowego projektu?](#)

Wygląda, że idee zrównoważonego rozwoju **nie mają** odzwierciedlenia w niebieskich księgach (a właściwie są w bardzo zmarginalizowanym zakresie)

Niebieska księga

2023

Sektor kolejowy

Infrastruktura kolejowa

Niebieska Księga Blue Book

Wydanie uaktualnione
Revised edition

2023

Infrastruktura drogowa
Road Infrastructure

Niebieska Księga

Wydanie uaktualnione

2023

Sektor transportu publicznego
w miastach, aglomeracjach i regionach

Ale jest jeszcze coś czego profesorowie Rudnicki i Suchorzewski nie wprowadzili do polityk- jeszcze 30 lat temu nie mieliśmy o tym świadomości

Ale teraz już mamy, i to od kilku lat, a mimo to najnowsze **SUMP-y** oraz **instrukcje** do oceniania projektów tego nie uwzględniają

Są to zagrożenia na które infrastruktura musi być odporna (**resilience**), w tym na potencjalne zagrożenia, jak:

- wojny,
- pandemie,
- blackouty,
- ulewne deszcze i powodzie, powodzie dynamiczne,
- upały i pożary
- wichury,
- **i inne zagrożenia, których już z roku na rok będzie tylko przybywać**

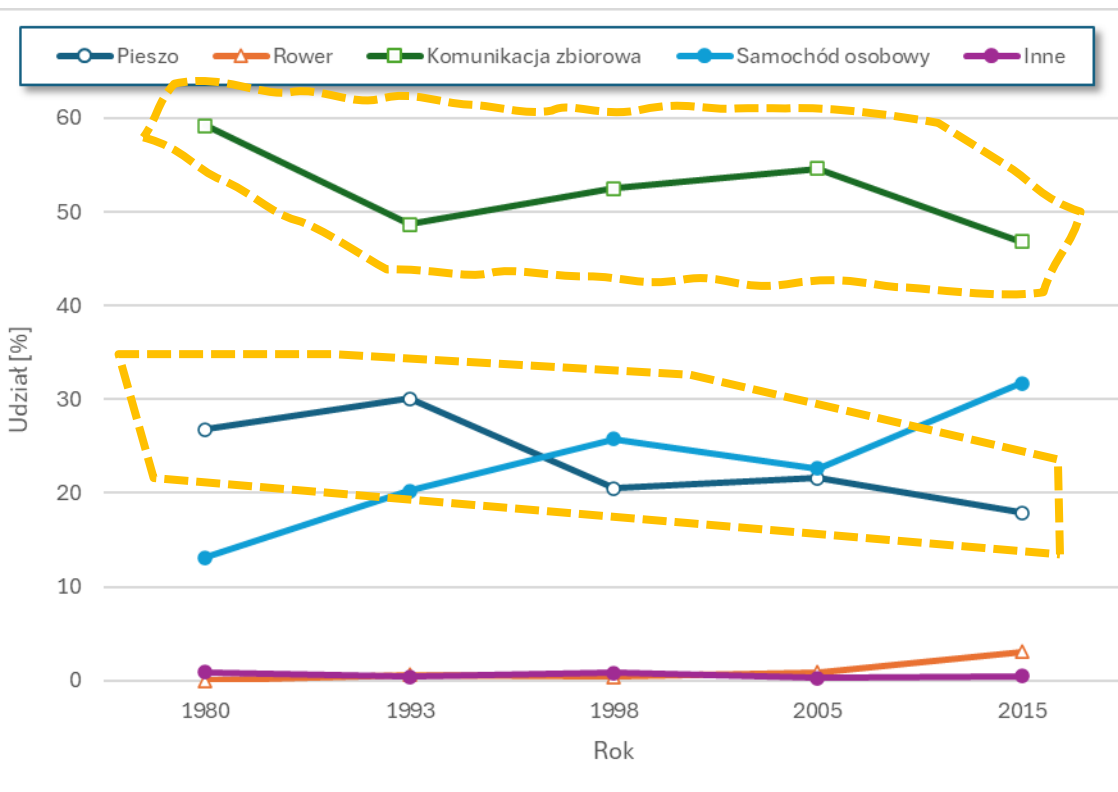
Jest jeszcze jeden aspekt przyczyn z powodu, których tak **trudno** realizować polityki transportowe, zrównoważonej mobilności oraz SUMPy

Jest nim bardzo **słabe rozpoznanie zachowań transportowych** mieszkańców miast. Kompleksowe badania ruchu są wykonywane bardzo rzadko, ale za to **najdroższą metodą świata**. Wszędzie indziej na świecie metodę wywiadów bezpośrednich stosuje się jako ostateczność, tylko dla tych respondentów do których nie udało się dotrzeć z wykorzystaniem innych metod.

Z wyników tych badań analiza trendów zmian mobilności mieszkańców jest praktycznie nie możliwa

Aktualnie w Warszawie trwają badania WBR, ostatecznie były 10 laty temu. W międzyczasie wydarzyło się bardzo dużo, w tym pandemia, wojna na Ukrainie, kryzys uchodźczy, zmiany co do miejsca wykonywania pracy i usług.

To wszystko sprawia, że analiza trendu tego co się wydarzyło od 2015 jest **praktycznie niemożliwe**.

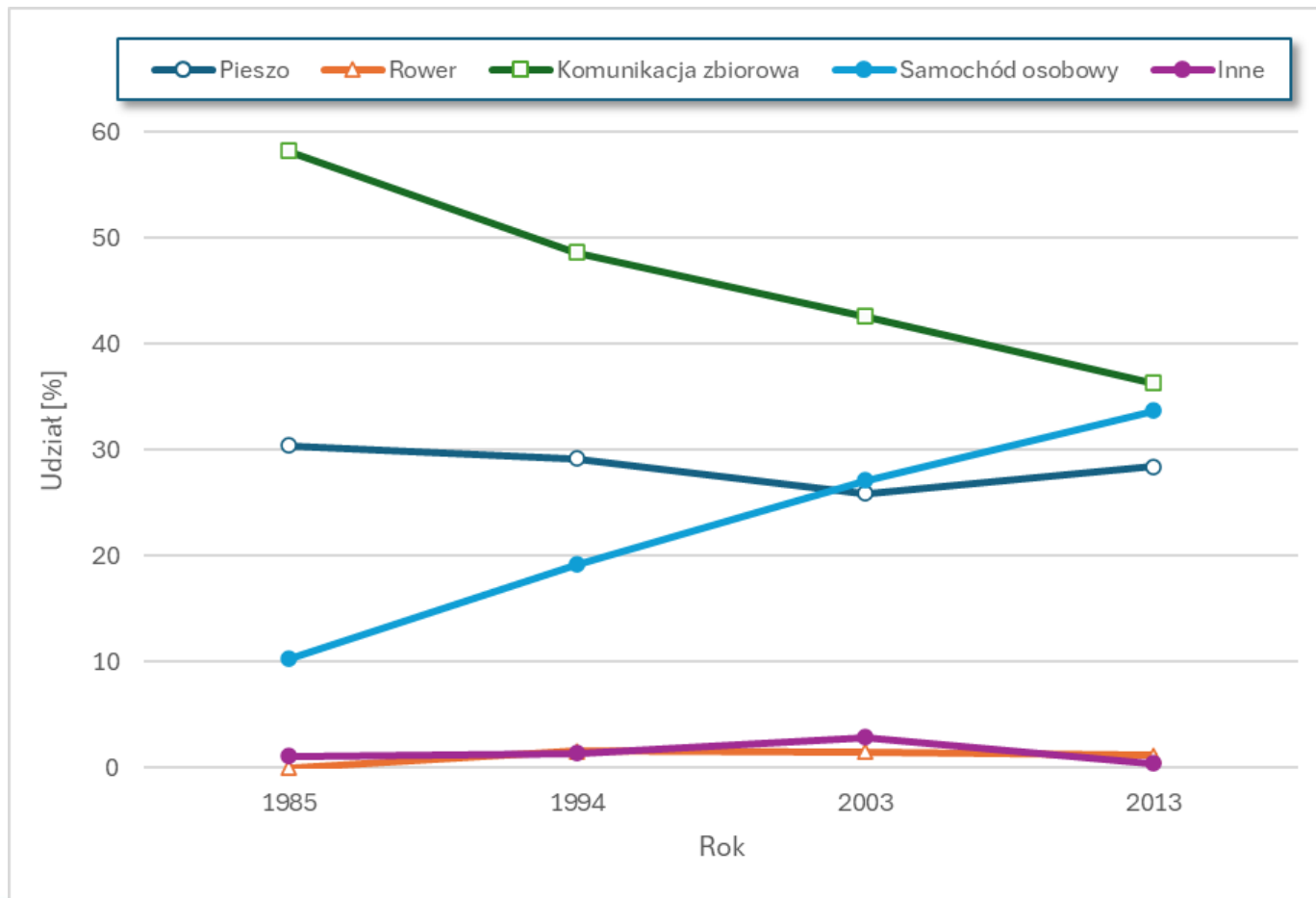

Nikt tak do końca nie wie ile jest teraz mieszkańców w Warszawie

Mieszkańców- nie zameldowanych

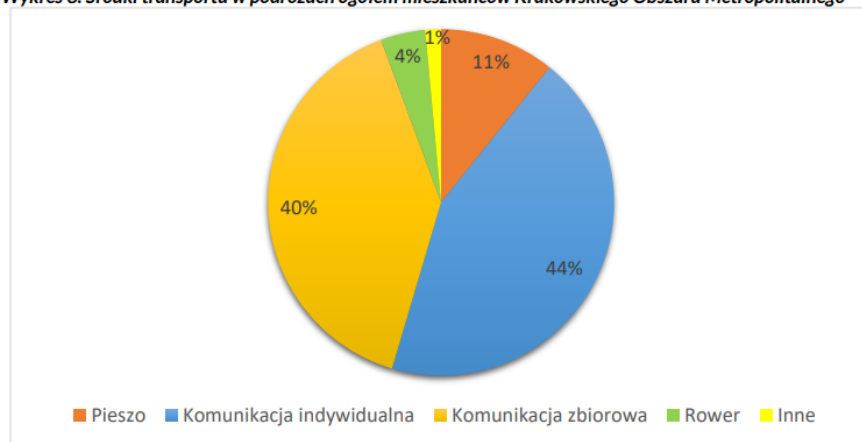
Generalnie spadały udziały podróży komunikacją zbiorową i podróży pieszych, a rosły samochodem osobowym

W Krakowie był natomiast **drastyczny spadek** udziału podróży odbywanych komunikacją zbiorową, w miarę stabilny udział podróży pieszych oraz **ogromny wzrost używania samochodu osobowego**

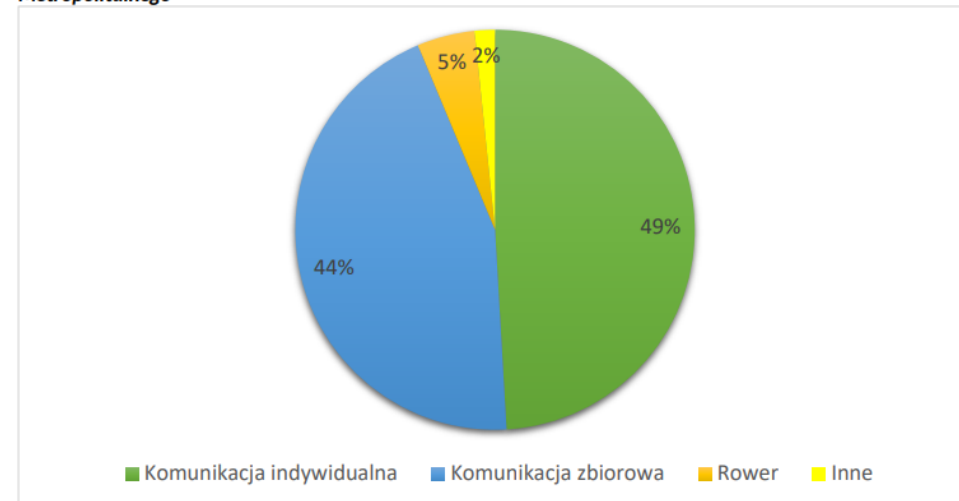

Ale z ostatnich badań wykonanych w Krakowie w 2023 r.- tą najdroższą metoda świata niczego się o kontynuacji trendu nie dowiemy, ponieważ udziały podróży pieszych są wyliczone tylko dla całego Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, a dla obszaru Krakowa są wyliczone tylko udziały podróży niepieszych.

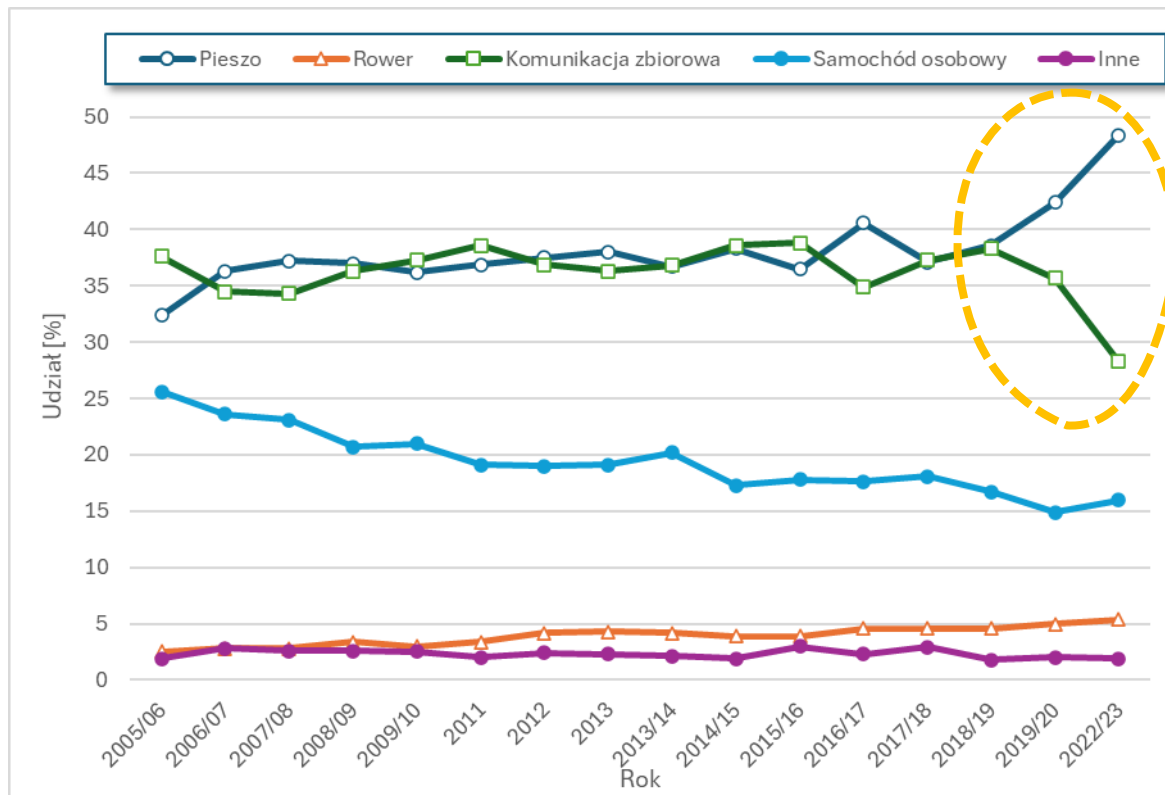
Wykres 3. Środki transportu w podróżach ogółem mieszkańców Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego

Wykres 4. Struktura środków transportu w podróżach nie pieszych mieszkańców Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego

Prawda jest tak, że pandemia uruchomiła szereg zmian mobilności mieszkańców i np. udziały podróży odbywanych **metrem maleją wszędzie na świecie**, w tym w Londynie. Przyspieszenie tych zmian nastąpiło między innymi na skutek pandemii

Badania w Londynie są robione co dwa lata, taniej i efektywniej niż w Polsce

Ale dlaczego Londyn robi badania co dwa lata?

Dlatego, że chce do 2041 osiągnąć konkretne cele. A wiemy, że bez mierzenia co 2 lata efektów wprowadzanych projektów i wykonywania potencjalnych korekt nie uda się osiągnąć tak ambitnych celów.

Other ambitions are that by 2041:

- All Londoners get 2 x 10 minutes of active travel each day
- 70% of Londoners will live within 400 metres of the London-wide cycle network.

[Źródło: Encouraging cycling & walking -
Transport for London](#)

Dlaczego Londyn ma takie cele, które do tego nie odbiegają znacząco od celów w Barcelonie, Paryżu, Nicei, Berlinie i innych europejskich miastach?

Ponieważ wcale **nie chodzi o** CO₂, czy efekt cieplarniany, ale o to by mieszkańcy mieli dużo ruchu w przyjaznej przestrzeni, bo inaczej to się wszyscy bardzo źle zestarzeją, będą schorowani, otyli, będą wydawać zaoszczędzone pieniądze na psychologów i psychiatrów zamiast cieszyć się życiem.

"Ruch jest w stanie zastąpić prawie każdy lek, ale wszystkie leki razem wzięte nie zastąpią ruchu"- tak powiedział dr medycyny i filozofii Wojciech Oczko (1537-1599), nadworny lekarz królów polskich Stefana Batorego i Zygmunta III Wazy

Co można zrobić?

1. Zacząć uczyć się na wcześniejszych błędach.
2. Mieć odwagę mówić o potrzebie zmian.
3. Zaangażować się, mieć świadomość na co są zaciągane pożyczki i kredyty, by nikt ich nie brał w waszym (młodego pokolenia) imieniu.
4. Odrzucić złudne projekty, jak np. samochody elektryczne.
5. Zrewidować SUMP-y, wprowadzić klarowne cele (**w tym resilience**) i metody, projekty dojścia do nich. **Wciągnąć drogi GDDKiA pod skrzydła SUMP !!!**
6. Wprowadzić oceny wszystkich projektów miejskich, **w tym projektów GDDKiA w granicach aglomeracji** pod względem ich zgodności z przyjętymi celami.
7. Opracować kryteria do wykonywania rankingów projektów.
8. Wykonywać analizy wariantów alternatywnych (nie np. 10 wariantów przebiegu metra, tylko można w zamian za tą samą kwotę zrobić, co w zamian CPK i KDP, S7, TMP, i itp.)
9. Prowadzić ustawiczny monitoring działań.
10. Odrzucić pogoń za przeszczegóławianiem modeli w warstwie podażowej.
11. Prowadzić badania trendów i popytu metodami tańszymi i systematycznie.
12. **Przestać się spieszyć- ZRID i odstępstwa prowadzą do bylejakości, odejścia od idei rozwoju zrównoważonego i są również dużym zagrożeniem dla BRD !!!!**

Czy jest coś jeszcze ???

Trzeba podnieść głowę!!! **Zwracam się mocno do studentów.** Przestańmy udawać, że przed PW jest piękny plac !!!!

Zróbmy konkurs

Ale zrobmy to razem, właśnie tu potrzebna jest tak ważna **solidarność międzypokoleniowa:**

- 1) Studentów- głównych adresatów i beneficjentów
- 2) Kadre i renomowanych ekspertów- również adresatów i beneficjentów
- 3) Okolicznych mieszkańców i pracowników firm

Ale zrobmy to szeroko- a nie tylko sam plac !!!

Cały obszar wraz ze skrzyżowaniem, przystankami i przejściami dla pieszych

Niech to będzie obszar przyjazny i bezpieczny dla wszystkich, gdzie z przyjemnością będziemy przebywać i ruszać się (**mogę prowadzić poranne treningi Tai Chi ;)**

Plac, od którego zaczęła się betonoza, niech rozpocznie falę metamorfozy.